

**Xarxa de
Parcs Naturals**

Diputació de Barcelona

SEGUIMENT DE LES POBLACIONS
DE SENGLAR (*Sus scrofa*) A CATALUNYA
GARRAF
TEMPORADA 2004/2005

INFORME PER A LES COLLES PARTICIPANTS

Setembre 2005

Grup de senlars menjant en ple dia al Pallars Sobirà. Foto: Minuartia

PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LES POBLACIONS DE SENGLAR A CATALUNYA

GARRAF TEMPORADA 2004/2005

Entitats promotores del Programa de Seguiment:

Diputació de Barcelona – Oficina Tècnica de Parcs Naturals

Departament de Medi Ambient i Habitatge

- Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

- Direcció General del Medi Natural

Federació Catalana de Caça (Territorial de Tarragona)

Coordinació del Seguiment:

Santi Llacuna. Director del Parc Natural

Anotació de dades de les batudes als *Carnets de Colla Senglanaire*:

Colles senglanaïres de Begues, Olèrdola, Sitges, i Sant Pere de Ribes i Olivella

Autors de l'informe i responsables del tractament de dades:

Carme Rosell i Ferran Navàs

MINUARTIA, Estudis Ambientals

ÍNDEX

1.	COLLES PARTICIPANTS I ESFORÇ DE CAÇA AL GARRAF.....	1
2.	EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE CAPTURES.....	4
3.	CARACTERÍSTIQUES DELS SENGLARS CAÇATS.....	7

1. COLLES PARTICIPANTS I ESFORÇ DE CAÇA AL GARRAF

Aquesta ha estat la cinquena temporada en què s'aplica el *Programa de seguiment de les poblacions de senglar* al Garraf. Actualment aquest mètode de seguiment s'està aplicant a un total de 13 espais de diferents zones de Catalunya. Concretament es porta a terme a 5 Reserves de Caça (Boumort, Alt Pallars - Aran, Cadí, Freser - Setcases i Ports de Tortosa i Beseit), dues de les quals també inclouen terrenys que formen part dels Parcs Naturals de Cadí i dels Ports, a 6 Parcs Naturals (Garraf, Montnegre i el Corredor, Montseny, Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Montsant – Serra de Prades i Zona Volcànica de la Garrotxa) i en Àrees Privades de Caça de l'Alt Empordà i de Tarragona (comarques de l'Alt Camp i el Baix Penedès) (veure Figura 1). D'aquesta manera s'obtenen dades sobre les diferents poblacions de senglar d'aquests espais i són comparables entre elles.

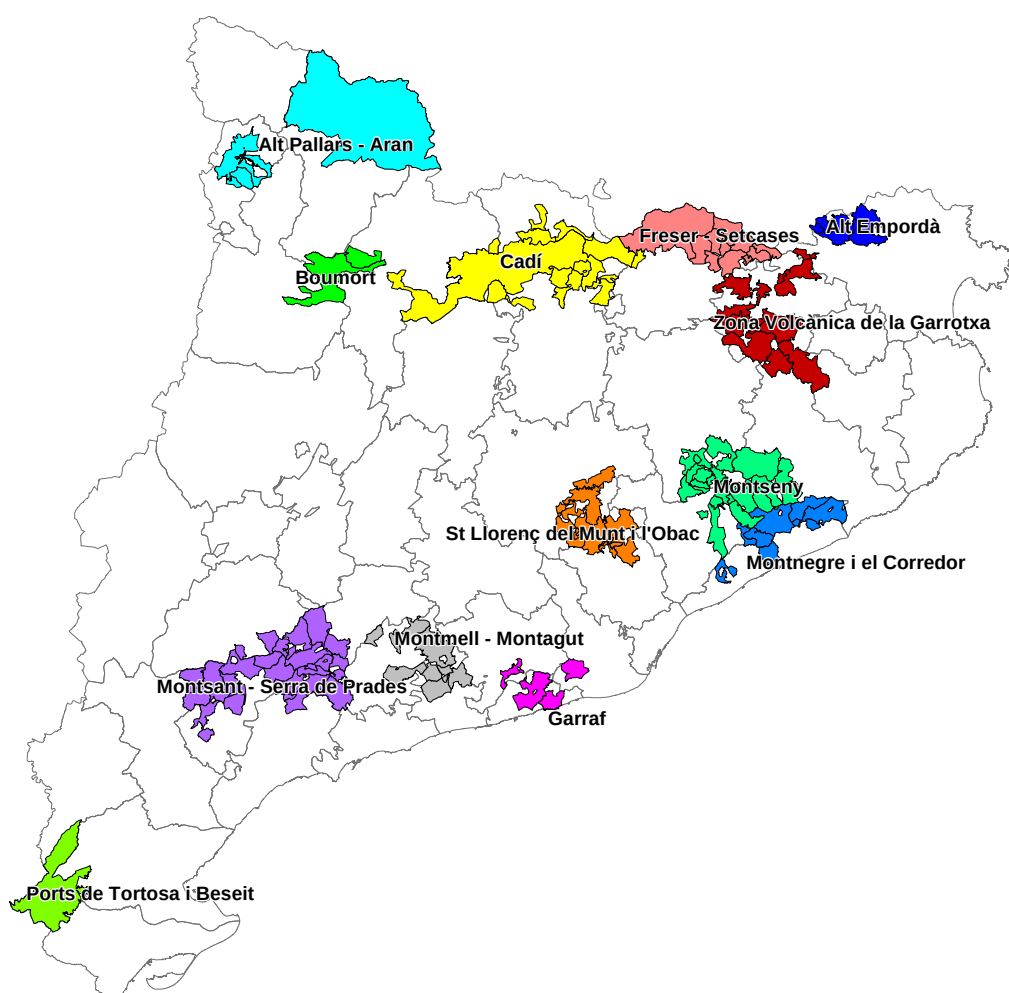

Figura 1. Espais on es realitza el Programa de seguiment de senglar

Aquesta temporada **s'han recollit dades de les batudes realitzades per les mateixes 4 colles de caçadors que han participat en el Programa des del seu inici al Garraf** (veure llistat a la Taula 1). Aquesta constància en les colles participants dóna una major validesa als resultats obtinguts.

Taula 1. Colles participants en el seguiment – Temporada 2004/2005

- Sitges	- Olèrdola
- Begues	- Sant Pere de Ribes i Olivella

Les colles **han realitzat les caceres en 4 Àrees Privades de Caça** (les mateixes que les utilitzades en la temporada anterior) que sumen en total **una superfície de 10.457 ha** (veure Taula 2). Aquesta superfície es molt inferior a la mínima recomanada per a aquest tipus de seguiment. A més, com es pot apreciar en la Figura 1, els acotats no formen una unitat contínua, sinó que queden separades en tres polígons diferenciats. Aquests dos fets dificulten el càlcul dels paràmetres bàsics del seguiment (índex de densitat i estima de densitat absoluta), per la qual cosa **es considera necessària la participació de més colles senyalsaires** que aportin dades d'acotats contigus.

La informació recollida aquesta temporada correspon a 52 batudes realitzades durant el període hàbil (fixat pel Departament de Medi Ambient i Habitatge en la Resolució MAH/2226/2004, de 2 d'agost) i no es tenen en compte dades de les batudes realitzades amb permisos especials fora d'aquesta. La temporada ha començat el **5 de setembre de 2004** i ha acabat el **27 de febrer de 2005**, allargant-se per l'inici i pel final respecte la durada tradicional (de mitjans d'octubre a l'inici de febrer), com a mesura destinada a reduir les elevades poblacions de senglar existents a bona part de Catalunya.

Taula 2. Variació de la superfície cinegètica i de l'esforç de caça al Garraf

Temporada	Superfície (ha)	Nombre colles	Total batudes	Caçadors/batuda mitjana (mín.–màx.)	Gossos/batuda mitjana (mín.–màx.)
2000/2001	10.717	4	37	22 (9 – 50)	30 (13 – 70)
2001/2002	10.717	4	36	24 (11 - 56)	25 (12 – 60)
2002/2003	10.717	4	42	24 (3 – 60)	24 (15 – 50)
2003/2004	10.457	4	39	24 (12 – 54)	33 (12 – 60)
2004/2005	10.457	4	52	24 (13 – 52)	30 (19 – 62)

L'esforç de caça, comparat amb les temporades anteriors, es mostra a la Taula 2 i a la Figura 2. L'esforç d'aquesta temporada ha estat lleugerament més alt que el de la temporada anterior; si bé la mitjana de caçadors participants en les batudes no ha variat, la mitjana de batudes per colla ha augmentat de 10 fins a 13.

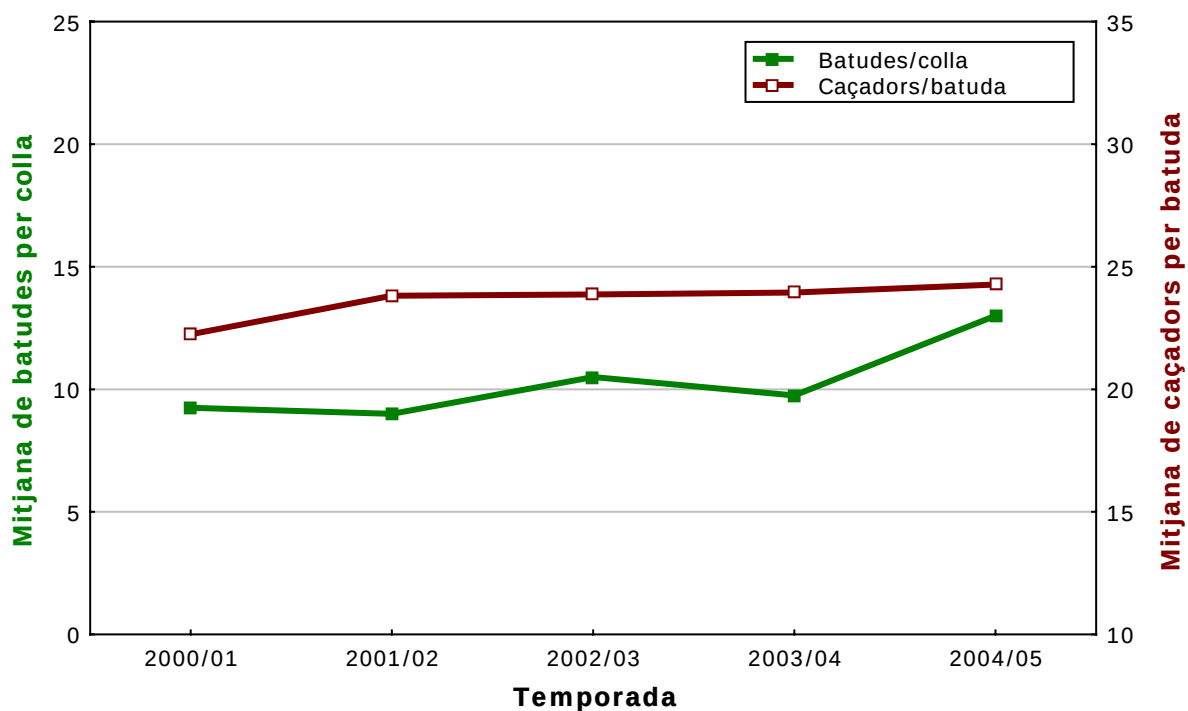

Figura 2. Evolució del nombre de batudes i de caçadors al Garraf

El mes amb un nombre més elevat de batudes ha estat gener, amb 12, mentre que els mesos d'octubre i febrer se n'han realitzat 10. El mes amb menor activitat de cacera ha estat el novembre, amb només 5 batudes. **L'allargament de la temporada al febrer ha estat aprofitat per tres colles de caçadors, que han realitzat, en conjunt, 8 batudes.**

2. EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE CAPTURES

Durant la temporada 2004/2005, les quatre colles participants en el Seguiment de senglar al Garraf, han caçat un total de 50 senglars, amb un **rendiment mitjà de 1 senglar caçat/batuda**.

Tenint en compte la superfície on s'han realitzat les caceres, aquest valor representa que **s'han caçat 0,5 senglars/100 ha** (veure Taula 3 i Figura 3), valor molt superior a l'obtingut la temporada anterior i similar als registrats en els tres primers anys del seguiment.

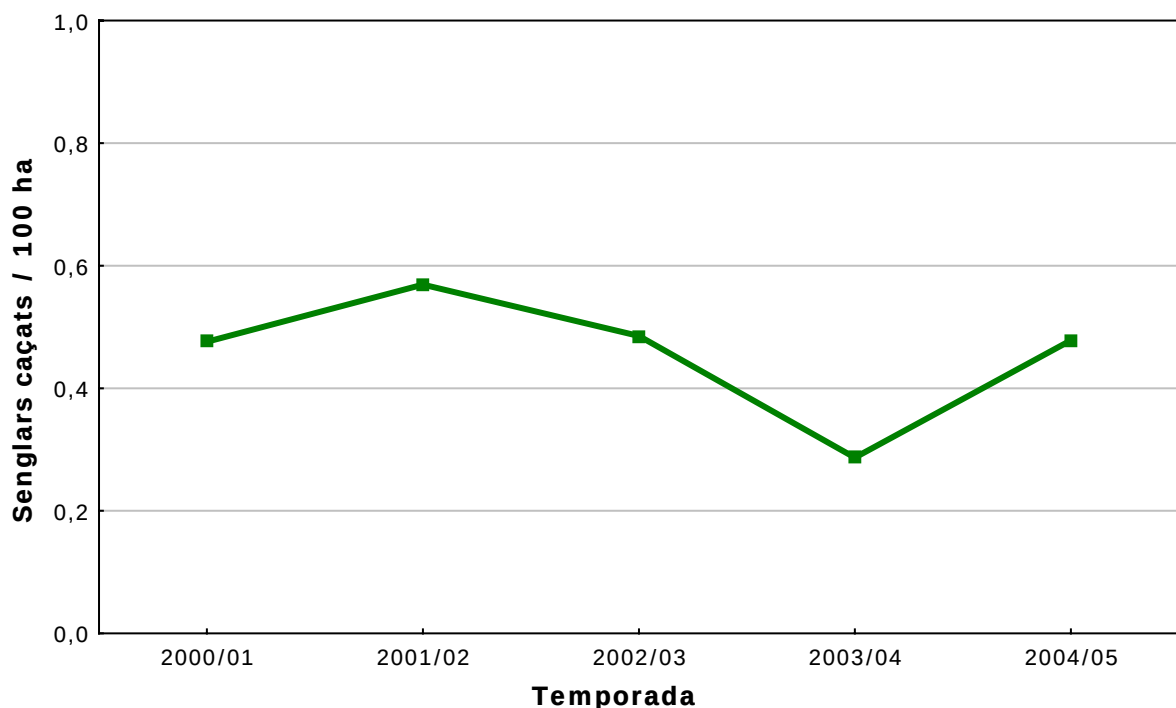

Figura 3. Evolució del nombre de senglars caçats al Garraf

Les oscil·lacions del conjunt de la població de senglar es reflecteixen millor a través de la variació de l'índex de densitat, ja que s'obté tenint en compte, a més del nombre de senglars capturats, l'esforç de caça, és a dir, el nombre de caceres que s'han fet per capturar-los. Aquesta temporada **l'índex de densitat de la població de senglar augmenta un 25% respecte la temporada anterior** (veure Taula 3), després de dues temporades en què aquest paràmetre registrava disminucions importants.

Taula 3. Variació en el nombre de senglars capturats i en l'índex de densitat de senglar al Garraf

Temporada	Senglars caçats/100 ha	Variació de captures (senglars caçats/100 ha)	Variació de l'Índex de Densitat de senglar
2000/2001	0,5	-	-
2001/2002	0,6	+ 19 %	+ 23 %
2002/2003	0,5	- 15 %	- 27 %
2003/2004	0,3	- 41 %	- 36 %
2004/05	0,5	+ 65 %	+ 25 %

L'eficiència de caça, és a dir, els senglars caçats en relació als que s'han observat a les zones encerclades per les batudes, al Garraf per la temporada 2004/2005 ha estat del 19%. Tenint en compte aquest valor, **l'estimació de la densitat absoluta es situa al voltant dels 2,5 individus cada 100 ha**, la segona més elevada dels cinc anys de seguiment, per sota de la de la temporada 2000/2001, de 3 senglars/100 ha.

Comparant-la amb altres espais inclosos en el Programa de seguiment (veure Figura 4), observem que aquesta densitat es troba entre les més baixes de les poblacions de senglar que s'inclouen en el Programa de seguiment i presenta un valor similar al registrat a l'espai més proper, Montmell – Montagut. Els resultats obtinguts a Catalunya en els darrers anys confirmen l'estabilització de les poblacions de les comarques gironines, que anys enrera havien mostrat importants creixements. Tot i això, l'Alt Empordà no es comporta com la resta de poblacions, i segueix mostrant densitats excepcionalment altes, al voltant dels 17 senglars/100 ha, molt superior a la resta d'espais on es porta a terme el seguiment. Les comarques de Barcelona, mostren en canvi, una tendència expansiva, encara que el creixement s'ha vist lleugerament frenat enguany en algunes zones, i al Montseny s'han assolit ja les dues darreres temporades densitats al voltant dels 7 senglars/100 ha, superant molts indrets de Girona. Finalment, el Garraf i tots els espais de Tarragona són els que mostren les densitats més baixes, que oscil·len cada temporada, però es mantenen entre 1 i 3 senglars/100 ha.

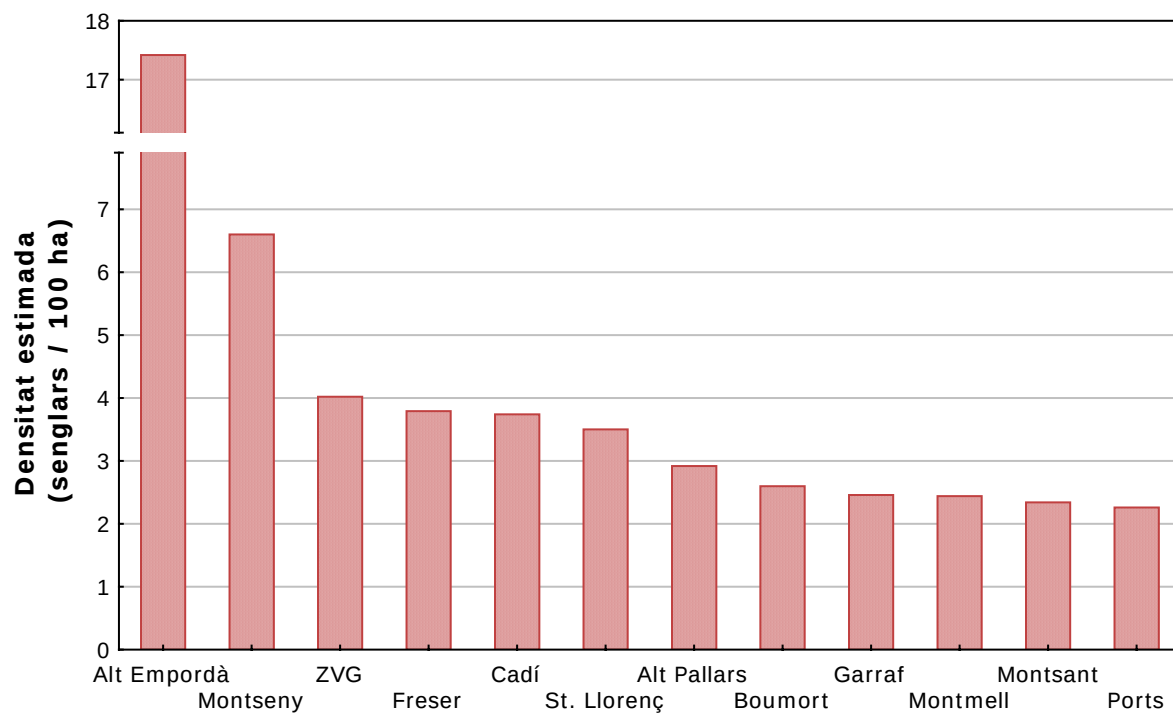

Figura 4. Densitats estimades de senglar a diferents espais de Catalunya

3. CARACTERÍSTIQUES DELS SENGLARS CAÇATS

3.1 Sexe

Aquesta temporada el nombre de mascles caçats al Garraf es superior al de femelles (veure Figura 5), però **el nombre de mascles i de femelles morts no és significativament diferent**. Per això, i com que no es pot considerar que hi hagi una selecció del sexe durant les caceres, aquests resultats indiquen que en la població de senglar de la Garraf hi ha la mateixa proporció d'ambdós sexes.

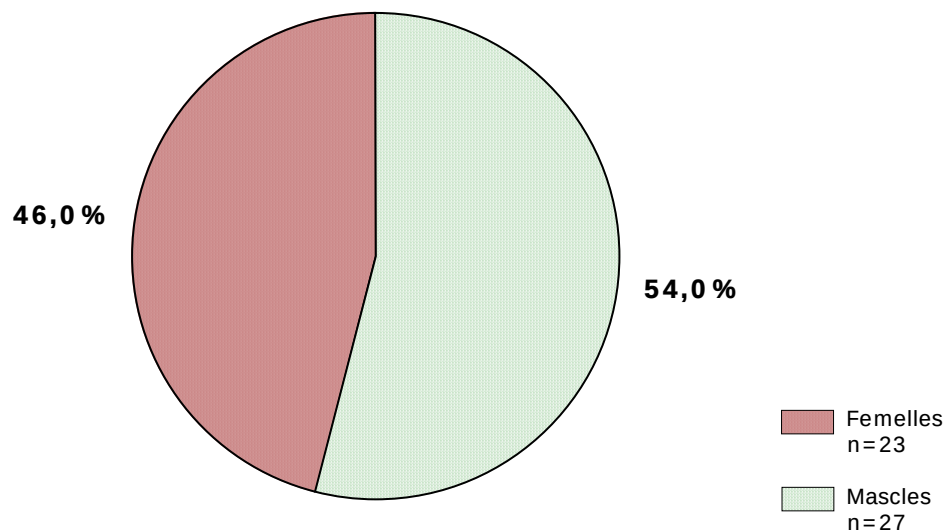

Figura 5. Proporció de sexes dels senglars caçats en la temporada 2004/2005

3.2 Pes

El 30% del individus caçats pesen menys de 50 kg i el mateix percentatge d'individus passen dels 70 kg. Aquests valors s'aparten del patró general que presenten les poblacions de senglar, en què molt sovint el percentatge d'individus amb un pes inferior als 50 kg supera el 50%. Això es deu a que el senglar és un animal molt prolífic, on bona part dels exemplars són molt joves, amb una edat inferior als dos anys. S'ha detectat, sobretot, un falta d'individus de menys de 30 kg (especialment femelles) que representen només el 10% del total (veure Figura 6), quan habitualment representen un percentatge que pot arribar al 35%.

Aquesta variació es podria explicar pel baix nombre d'individus que componen la mostra i que pot no ser representativa de tota la població. Tot i això, per millorar el coneixement de les classes d'edats, **és molt important enregistrar en els carnets de colla el pes de tots els individus que siguin capturats, inclosos d'aquells exemplars joves que poden ser atrapats de forma accidental pels gossos.**

La diferència entre mascles i femelles pròpia d'aquest animal es posa de manifest en la Figura 6, sobretot en els individus de més pes. Només el 17% de les femelles han superat els 70 kg, mentre que entre els mascles el 40% tenen un pes superior als 70 kg. Com és habitual en aquesta població (excepte en la temporada 2003/2004) no s'ha capturat cap senglar de més de 100 kg. Això es podria explicar pel fet que els hàbitats del Garraf (amb un clima força continental) no ofereixen suficient alimentació per als senglars, fet que els condiciona el creixement i no els permet assolir mides que sí que tenen a altres zones més humides de Catalunya. Tot i que no tant accentuat, aquest fenomen també s'observa als Ports de Tortosa i Beseit i a Boumort. **El pes màxim dels senglars caçats aquesta temporada al Garraf ha estat el d'un mascle de 98 kg.** En el conjunt d'espais inclosos en el Programa de seguiment, l'exemplar de major pes capturat aquesta temporada ha estat un mascle de 153 kg al Montseny, el més gran registrat des del seu inici.

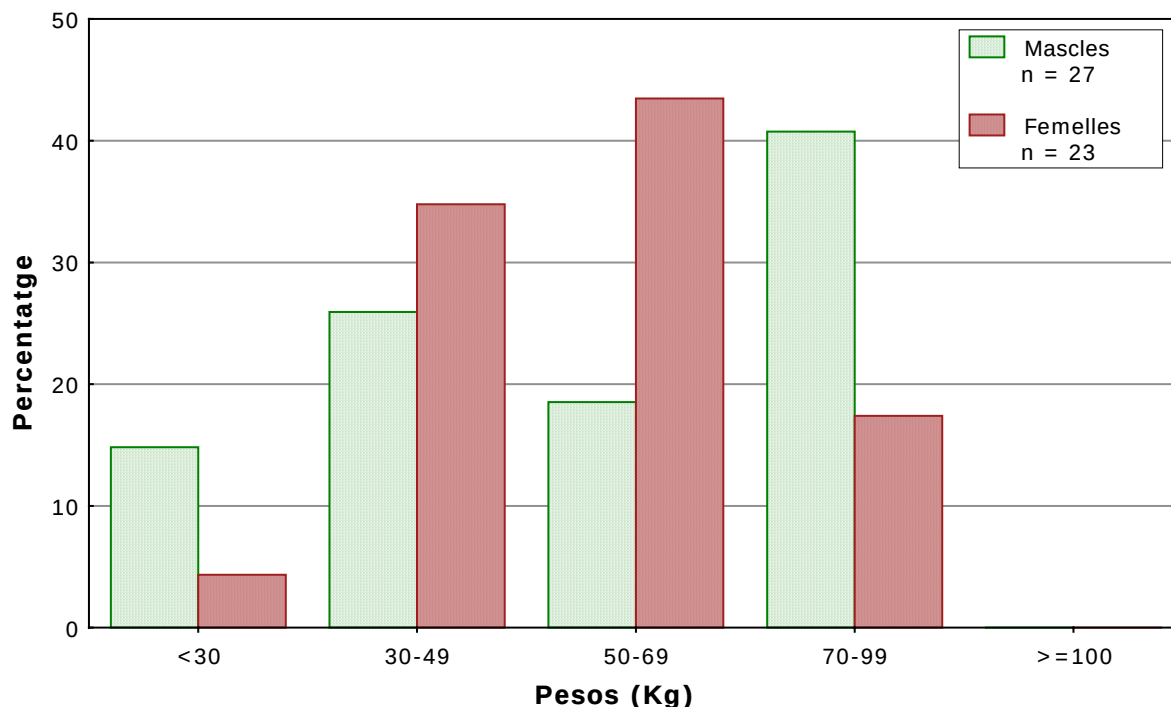

Figura 6. Distribució de pesos i sexes en la temporada 2004/2005

PER A LA PROPERA TEMPORADA US RECORDEM QUE és molt interessant que anoteu als carnets qualsevol informació que considereu remarcable:

- ♦ Dades sobre reproducció (nombre de fetus si trobeu una truja prenyada o de garrins que acompanyen les femelles)
- ♦ Rareses en el pelatge (coloració clara, taques de color clar o fosc, etc.)
- ♦ Animals en males condicions

També us recordem que en el total del senglars caçats també **cal anotar els garrins que, malgrat que no es poden caçar, poden ser atrapats pels gossos**. No oblideu d'anotar-los, si us plau. Finalment, us demanem que intenteu contar bé el nombre de senglars que s'ha vist passar per les parades, però que no s'han pogut matar, per poder obtenir una bona estima de la densitat de senglar.

Moltes gràcies per la vostra col·laboració